

Фридерик Цолль

професор, dr. hab., Doctor Honoris Causa,
професор Ягеллонського університету (Краків, Польща)
та Оснабрюцького університету (Оснабрюк, Німеччина)

fzoll@uni-osnabrueck.de

Людмила Саванець

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права,
міжнародних відносин та дипломатії

Тернопільського національного економічного університету

Researcher ID: H-5816-2017

ORCID ID: 0000-0002-0051-8905

l.savanets@mail.tneu.edu.ua

УДК 347.44:061.1 ЄС

**АКАДЕМІЧНИЙ ПРОЕКТ ДИРЕКТИВИ ПРО ПОСЕРЕДНИЦЬКІ
ОН-ЛАЙН ПЛАТФОРМИ – НОВИЙ ЗАКОНОДАВЧИЙ ІНСТРУМЕНТ
ДОГОВІРНОГО ПРАВА ЄС**

Анотація. Стаття присвячена дослідженню сучасного етапу розвитку європейського приватного права під впливом цифрової революції. Автори здійснюють аналіз передумов необхідності прийняття нового законодавчого інструменту договірному праву ЄС у сфері посередницької діяльності он-лайн платформ. Особливу увагу приділено проекту Директиви ЄС про посередницькі он-лайн платформи, розробленого вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою.

Метою даної статті є проведення аналізу сучасного етапу розвитку європейського приватного права під впливом цифрової революції, передумов необхідності прийняття нового законодавчого інструменту договірному праву ЄС у сфері посередницької діяльності он-лайн платформ, та з'ясування особливостей академічного проекту Директиви ЄС про посередницькі он-лайн платформи, розробленого вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою.

Зростання ринку он-лайн платформ зумовило виникнення наукових дискусій стосовно необхідності регулювання нової форми економічних відносин. За висновками Європейської комісії перешкоду на шляху до стабільного розвитку і розширення масштабів діяльності он-лайн платформ (як для постійних гравців ринку, так і для нових учасників) становлять відмінності національного законодавства держав-членів ЄС та фрагментарність регулювання.

Сучасний етап розвитку європейського приватного права є багатограним явищем, що враховує також і вплив цифрової революції, та зумовлює необхідність вироблення нового законодавчого інструменту в сфері договірних відносин за участю посередницьких он-лайн платформ.

Належною реакцією на дискусійні питання, зумовлені революцією цифрового ринку стало розроблення провідними вченими держав-членів ЄС проекту Директиви про

посередницькі он-лайн платформи. На сьогодні дискусійними серед дослідників залишаються питання виправдання будь-яких регулятивних дій сучасними змінами єдиного цифрового ринку, збереження балансу між захистом прав споживачів, свободою ринку та інновацією, форми майбутнього регуляторного інструменту.

Метод роботи над проектом Директиви про посередницькі он-лайн платформи частково був запозичений з методології Дослідницької групи існуючого приватного права ЄС (*Research Group on the Existing EC Private Law (Acquis Group)*), та включав порівняльно-правове дослідження сучасного законодавства та судової практики держав-членів ЄС, інструменти “м’якого права” (soft law): розроблені національними органами стандартизації стандарти послуг та видані національними органами захисту прав споживачів рекомендації.

Структуру проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи складають сім глав та двадцять дев’ять статей, що охоплюють наступні питання: сфера застосування та визначення понять, вимоги до інформації, передбаченої Директивою, прозорість лістингу, зв’язок через платформу, репутаційні системи зворотного зв’язку, обов’язок щодо захисту користувачів, імперативний характер, обов’язки оператора платформи стосовно клієнта та постачальника, відповідальність оператора платформи, регрес, прикінцеві положення.

Як зазначають розробники проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи ряд питань все ще залишаються предметом контроверсійних дискусій у середині робочої групи. Зокрема, це питання, що стосуються сфери проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи, обраного підходу спільного регулювання репутаційної системи зворотного зв’язку, визначення межі відповідальності оператора платформи, розширення сфери захисту прав не тільки споживачів, а й усіх клієнтів он-лайн платформ, включаючи постачальників.

Таким чином, протягом останніх двох десятиліть он-лайн платформи докорінно змінили цифрову економіку, та продовжують надавати багато переваг у сучасному цифровому суспільстві. Важливим на сьогодні є напрацювання ефективного правового масиву, що забезпечить майбутнє економічне зростання ЄС, функціонування спільного цифрового ринку ЄС. Вважаємо, що проект Директиви про посередницькі он-лайн платформи, розроблений вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою, стане новим законодавчим інструментом для цифрового ринку ЄС.

Ключові слова: посередницькі он-лайн платформи; договірне право ЄС; академічний проект Директиви про посередницькі он-лайн платформи; приватне право ЄС; електронний правочин.

Постановка проблеми. У сучасному світі швидкими темпами зростає роль посередницьких он-лайн платформ, що виступають новими формами ведення бізнесу, зокрема *Google’s AdSense, DoubleClick, eBay, Amazon Marketplace, Google Search, Facebook, YouTube, Google Play, App Store, PayPal, Zalando Marketplace, Uber, Airbnb, BlaBlaCar* та ін. Он-лайн платформи охоплюють широкий спектр діяльності, в тому числі інтернет-рекламні та торговельні майданчики, пошукові системи, соціальні мережі, цифровий контент, послуги, платіжні системи і платформи для спільної економіки (*collaborate economy*).¹ Їх діяльність відіграє все більшу роль у соціально-економічному житті, та виступає важливою частиною процвітаючого

¹ Cauffman C. The Commission’s European Agenda for the Collaborative Economy – (Too) Platform and Service Provider Friendly? *European Consumer and Market Law*. 2017. Issue 6, pp. 235–243.

цифрового ринку.² Адже, функціонування он-лайн платформ докорінно змінило концепцію доступу до інформації, уможливило уникнення транскордонних бар'єрів між клієнтами та постачальниками товарів, цифрового контенту та послуг, що зумовлює розширення асортименту товарів, послуг та цифрового контенту для споживачів, підвищення ефективності та конкурентоспроможності промисловості,³ виконання договірних зобов'язань.⁴ Так, он-лайн платформи, що надають послуги із здійснення розрахунків та платежів звільняють сторін договірної зобов'язання, які знаходяться на відстані, від обов'язку взаємного надання конфіденційної фінансової та особистої інформації.⁵

Зростання ринку он-лайн платформ зумовило виникнення наукових дискусій стосовно необхідності регулювання нової форми економічних відносин. На сьогодні особливо актуальним є питання правового регулювання відносин, пов'язаних із обробкою, накопиченням і використанням персональних даних користувачі он-лайн платформ, підприємницьких відносин між он-лайн платформою та постачальником товарів, цифрового контенту чи послуг, відносин щодо захисту прав усіх клієнтів он-лайн платформи, включаючи і споживачів, ролі он-лайн платформи у боротьбі з Інтернет-піратством. Значні труднощі продовжують з'являтися не тільки в межах приватного права,⁶ але і конкурентного та публічного права, а також деяких аспектів адміністративного і податкового регулювання.⁷

² Pertot T., D'Onofrio M. *Platforms – Business Models and Contracts. European Consumer and Market Law*, 2018 Issue 4. pp. 170–172

³ Online Platforms. Digital Economy and Society. Digital Single Market URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/online-platforms-digital-single-market> (Last accessed: 18.11.2018).

⁴ Franceschi A. *European contract law and the digital single market : the implications of the digital revolution*. Cambridge : Intersentia, 2016. P.16.

⁵ Janczuk-Gorywoda A. Online platforms as providers of transnational payments law. *European review of private law*. 2016. № 2. Vol.24. P. 250.

⁶ Schmidt-Kessel M. Privatrecht für die digital Welt. *Zeitschrift für Gemeinschaftsprivatrecht. European Community Private Law Review. Revue de droit privé communautaire*. 2015. № 4. S. 157.

⁷ Franceschi A. *European contract law and the digital single market: the implications of the digital revolution*. Cambridge : Intersentia, 2016. P.16; Rodriguez de las Heras Ballell T. Refusal to deal, abuse of right and competition law in electronic markets and digital communities. *European review of private law*. 2014. № 5.-Vol.22. P.685-702.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику необхідності вироблення нового законодавчого інструменту для ефективного правового регулювання договірних відносин за посередництвом он-лайн платформ в межах ЄС протягом останніх років піднімали у своїх працях європейські дослідники приватного права, зокрема Х.Буш, А.Вєвюровска-Домагальска, Г.Даннеманн, А.де Франческі, М.Шмідт-Кессель, Г.Шульте-Ньольке, Ф.Цолль, А. Янчик-Горивода, та інші.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є проведення аналізу сучасного етапу розвитку європейського приватного права під впливом цифрової революції, передумов необхідності прийняття нового законодавчого інструменту договірного права ЄС у сфері посередницької діяльності он-лайн платформ, та з'ясування особливостей академічного проекту Директиви ЄС про посередницькі он-лайн платформи, розробленого вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою.

Виклад основного матеріалу. За висновками Європейської комісії перешкоду на шляху до стабільного розвитку і розширення масштабів функціонування он-лайн платформ (як для постійних гравців ринку, так і для нових учасників) становлять відмінності національного законодавства держав-членів ЄС та фрагментарність регулювання.⁸ Саме тому на сьогодні Європейською комісією здійснюється напрацювання правового масиву у сфері відносин он-лайн платформ та бізнесу, захисту прав споживачів, зокрема підготований проект Регламенту в сфері пропагування справедливості та прозорості для суб'єктів підприємницької діяльності-користувачів он-лайн посередницьких послуг,⁹ новий курс для споживачів: посилення Комісією шляхів захисту прав європейських споживачів.¹⁰

⁸ Online Platforms. Digital Economy and Society. Digital Single Market URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/online-platforms-digital-single-market> (Last accessed: 18.11.2018).

⁹ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on promoting fairness and transparency for business users of online intermediation services COM(2018) 238 final 2018/0112(COD) from 26.4.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018PC0238> (Last accessed: 18.11.2018).

¹⁰ A New Deal for Consumers: Commission strengthens EU consumer rights and enforcement. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3041_en.htm (Last accessed: 18.11.2018).

Більшість питань, зумовлених цифровою революцією, стосуються аспектів, що виходять за межі компетенції національних вчених, суддів та законодавців, та вимагають узгодженого вирішення на європейському рівні з використанням міждисциплінарного підходу. Як зазначають науковці, основною метою ЄС є сприяння у здійсненні аналізу норм та розвитку європейського приватного права як багатогранного явища, що враховує також і вплив цифрової революції. Ключовим аспектом у цьому виступає баланс інтересів, що з одного боку не залишає нові ринки без регулятивних правил, а з іншого боку, уможливорює уникнення надмірного регулювання з метою забезпечення прав як споживачів, так і інших клієнтів он-лайн платформ, а також, створення умов для розвитку нових бізнес-моделей. Зазначене може стати основою розвитку справжнього єдиного європейського ринку: шляхом прийняття узгодженого підходу, законодавець ЄС матиме можливість внести свій внесок у зміцнення прозорості та правової визначеності, тим самим, підвищуючи привабливість внутрішньої та транскордонної електронної комерції для всіх учасників, у тому числі учасників з-за меж ЄС.¹¹

Ключове питання полягає не тільки в тому, яким чином ЄС здійснює регулятивний вплив на цифровий сектор, але і коли. Органи влади ЄС уповноважені втручатися, якщо суб'єкти цифрового ринку порушують конфіденційність, авторські права або законодавство про захист прав споживачів. ЄС, на даний час, прагне регулювати ці питання стосовно наслідків (і, зокрема, функціонування он-лайн-платформ) швидше *ex ante* ніж *ex post*.¹²

У рамках стратегії єдиного цифровий ринку ЄС Європейською комісією було проведено ряд наукових конференцій та семінарів, консультацій із громадськістю та здійснено всебічне дослідження ролі он-лайн платформ у сучасному цифровому ринку. Відповідна оцінка у формі висновків була викладена у Повідомленні Європейської комісії для Європейського парламенту,

¹¹ Franceschi A. European contract law and the digital single market: the implications of the digital revolution. Cambridge : Intersentia, 2016. P.17.

¹² Makiyama H.L., Legrain Ph. How to fix the flaws in the EU's Digital Single Market January 2017. P.38. URL: http://g8fip1kplyr33r3krz5b97d1.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2017/01/OPEN_Report_DRAFT_DSM_analysis.pdf (Last accessed: 18.11.2018).

Ради, Європейського економічно-соціального комітету та Комітету регіонів COM(2016) 288 «Он-лайн платформи та єдиний цифровий ринок. Можливості та виклики для Європи» від 25.05.2016 року.¹³

Належною реакцією на дискусійні питання, зумовлені революцією цифрового ринку стало розроблення провідними вченими держав-членів ЄС академічного проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи. Вперше даний проект був представлений для обговорень у четвертому номері журналу Європейського споживчого та ринкового права (*Journal of European Consumer and Market Law*) 2016 року.¹⁴ На сьогодні доктринальні переклади англomовної версії проекту Директиви французькою, німецькою, словацькою, польською, корейською та українською мовами¹⁵ розміщені на офіційній сторінці Інституту європейських правових досліджень Оснабрюцького університету (Німеччина).¹⁶ Даний проект є результатом спільної роботи Дослідницької групи над правом цифрових послуг, Європейської групи дослідників-правників, ініційованої вченими із Оснабрюцького університету (Німеччина) та Ягеллонського університету (Польща). Керівниками проекту виступили Хрістоф Буш (Оснабрюк), Герхард Даннеманн (Берлін), Ганс Шульте-Ньольке (Оснабрюк/Неймеген), Анета Вєвюровска-Домагальска (Оснабрюк), Фридерик Цолль (Краків/Оснабрюк). В основу розробленого проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи лягли обговорення проблем функціонування посередницьких он-лайн платформ на двох міжнародних наукових конференціях у листопаді 2015 року в Оснабрюцькому університеті (Німеччина) та квітні 2016 року у Ягеллонського університету (Польща).

¹³ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the regions «Online Platforms and the Digital Single Market Opportunities and Challenges for Europe» COM(2016) 288, 25 May 2016 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0288> (Last accessed: 18.11.2018).

¹⁴ Research group on the Law of Digital Services. Discussion draft of a Directive on online intermediary platforms. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2016. № 4. Vol.5. P.164-169.

¹⁵ Переклад проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи українською мовою здійснено авторами статті в рамках реалізації проекту „Made in Europe” профінансованого Польським національним центром науки № UMO-2012/04/A/HS5/00709. URL: https://www.elsi.uni-osnabrueck.de/projekte/model_rules_on_online_intermediary_platforms/translations.html (Last accessed: 18.11.2018).

На сьогодні дискусійними серед дослідників залишаються питання виправдання будь-яких регулятивних дій сучасними змінами єдиного цифрового ринку, збереження балансу між захистом прав споживачів, свободою ринку та інновацією, форми майбутнього регуляторного інструменту.¹⁷ Більшість науковців переконують у необхідності регулювання, при цьому відповідний його рівень має бути швидше Європейським, ніж національним, що забезпечить уникнення перешкод функціонування єдиного цифрового ринку, пов'язаних із відмінностями у національних регулятивних вимогах для он-лайн платформ.¹⁸

Метод роботи над проектом Директиви про посередницькі он-лайн платформи частково був запозичений з методології Дослідницької групи існуючого приватного права ЄС (*Research Group on the Existing EC Private Law (Acquis Group)*),¹⁹ та включав порівняльно-правове дослідження сучасного законодавства та судової практики держав-членів ЄС, інструменти “м'якого права” (soft law): розроблені національними органами стандартизації стандарти послуг, видані національними органами захисту прав споживачів рекомендації.

Структуру проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи складають сім глав та двадцять дев'ять статей, що охоплюють наступні питання: сфера застосування та визначення понять, вимоги до інформації, передбаченої Директивою, прозорість лістингу, зв'язок через платформу, репутаційні системи зворотного зв'язку, обов'язок щодо захисту користувачів, імперативний характер, обов'язки оператора платформи стосовно клієнта та постачальника, відповідальність оператора платформи, регрес, прикінцеві положення.

Доцільно зауважити, що сфера застосування Директиви звужена до договорів поставки товарів, послуг чи цифрового контенту, укладених між

¹⁷ Research group on the Law of Digital Services. Discussion draft of a Directive on online intermediary platforms. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2016. № 4. Vol.5. P.164

¹⁸ Research group on the Law of Digital Services. Discussion draft of a Directive on online intermediary platforms. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2016. № 4. Vol.5. P.164

¹⁹ Sénéchal J., Stalla-Bourdillon S. Rôle et responsabilité des opérateurs de plateforme en ligne : approche(s) transversale(s) ou approches sectorielles? (French). Paperback. 2018. 182 p.

постачальником та клієнтом за допомогою посередницької он-лайн платформи. Подальші наукові дискусії зумовлює питання можливості застосування положень Директиви до договорів міні, укладених за посередництвом соціальних платформ.

Як зазначають розробники проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи ряд питань все ще залишаються предметом контroversійних дискусій у середині робочої групи. Зокрема, це питання, що стосуються сфери проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи, обраного підходу спільного регулювання репутаційної системи зворотного зв'язку, визначення межі відповідальності оператора платформи, розширення сфери захисту прав не тільки споживачів, а й усіх клієнтів он-лайн платформ, включаючи постачальників.²⁰

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, протягом останніх двох десятиліть он-лайн платформи докорінно змінили цифрову економіку, та продовжують надавати багато переваг у сучасному цифровому суспільстві. Важливим на сьогодні є напрацювання ефективного правового масиву, що забезпечить майбутнє економічне зростання ЄС, функціонування спільного цифрового ринку ЄС. Вважаємо, що проект Директиви про посередницькі он-лайн платформи, розроблений вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою, стане новим законодавчим інструментом для цифрового ринку ЄС.

REFERENCES

Bibliography

Authored books

1. Franceschi A. European contract law and the digital single market: the implications of the digital revolution. Cambridge: Intersentia, 2016. 266 p. (in English)

²⁰ Research group on the Law of Digital Services. Discussion draft of a Directive on online intermediary platforms. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2016. № 4. Vol.5. P.165

2. Sénéchal J., Stalla-Bourdillon S. Rôle et responsabilité des opérateurs de plateforme en ligne: approche(s) transversale(s) ou approches sectorielles? (French). Paperback. 2018. 182 p. (in French)

Journal articles

1. Cauffman C. The Commission's European Agenda for the Collaborative Economy – (Too) Platform and Service Provider Friendly? *European Consumer and Market Law*. 2017. Issue 6, pp. 235–243. (in English)
2. Janczuk-Gorywoda A. Online platforms as providers of transnational payments law. *European review of private law*. 2016. № 2. Vol. 24. P. 223-252. (in English)
3. Pertot T., D'Onofrio M. *Platforms – Business Models and Contracts*. *European Consumer and Market Law*, 2018 Issue 4. pp. 170–172. (in English)
4. Research group on the Law of Digital Services. Discussion draft of a Directive on online intermediary platforms. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2016. № 4. Vol. 5. P. 164-169. (in English)
5. Rodriguez de las Heras Ballell T. Refusal to deal, abuse of right and competition law in electronic markets and digital communities. *European review of private law*. 2014. № 5. Vol. 22. P. 685-702. (in English)
6. Schmidt-Kessel M. Privatrecht für die digital Welt. *Zeitschrift für Gemeinschaftsprivatrecht. European Community Private Law Review. Revue de droit privé communautaire*. 2015. № 4. S. 157. (in German)

Websites

1. A New Deal for Consumers: Commission strengthens EU consumer rights and enforcement. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3041_en.htm (Last accessed: 18.11.2018). (in English)
2. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the regions «Online Platforms and the Digital Single Market Opportunities and Challenges for Europe» COM(2016) 288, 25 May 2016 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0288> (Last accessed: 18.11.2018). (in English)
3. Makiyama H.L., Legrain Ph. How to fix the flaws in the EU's Digital Single Market January 2017. P. 38. URL: http://g8fip1kplyr33r3krz5b97d1.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2017/01/OPEN_Report_DRAFT_DSM_analysis.pdf (Last accessed: 18.11.2018). (in English)
4. Online Platforms. Digital Economy and Society. Digital Single Market URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/online-platforms-digital-single-market> (Last accessed: 18.11.2018). (in English)
5. Perekład projektu Dyrektywy pro poserednytski on-lain platformy ukrainskoiu movoiu zdiisneno avtoramy statti v ramakh realizatsii projektu „Made in Europe” profinansovanoho Polskym natsionalnym tsentrom nauky [The translation of the draft Directive on intermediary online platforms in Ukrainian was carried out by the authors of the article within the project "Made in Europe" financed by the Polish National Science Center] № UMO-2012/04/A/HS5/00709. URL: https://www.elsi.uni-osnabrueck.de/projekte/model_rules_on_online_intermediary_platforms/translations.html (Last accessed: 18.11.2018). (in Ukrainian)
6. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on promoting fairness and transparency for business users of online intermediation services COM(2018)

238 final 2018/0112(COD) from 26.4.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018PC0238> (Last accessed: 18.11.2018). (in English)

Fryderyk Zoll

Liudmyla Savanets

ACADEMIC DRAFT OF A DIRECTIVE ON ONLINE INTERMEDIARY
PLATFORMS - A NEW LEGISLATIVE INSTRUMENT FOR THE EU
CONTRACT LAW

Abstract. The article is devoted to investigate the current stage of the development of European private law under the influence of the digital revolution. The authors make analysis of the prerequisites for the adoption of a new legislative instrument for the EU's contract law to online intermediary platforms. Particular attention is paid to the draft of a EU Directive on online intermediary platforms developed for the first time in the history of EU lawmaking academic community.

The growth of the market of online intermediary platforms has led to scientific discussions about the need to regulate the new form of economic relations. According to the conclusions of the European Commission market fragmentation due to differing national or even local rules is identified as an obstacle to the sustainable development and scaling-up of online platforms (both for established market players as well as for new entrants).

The current stage of the development of European private law is a multi-faceted phenomenon, which also takes into account the influence of the digital revolution, and necessitates the development of a new legislative instrument in the field of contractual relations with the participation of online intermediary platforms.

A proper response to the discussion issues stemming from the digital revolution was the development by the leading scientists of the EU Member States of the draft of a Directive on online intermediary platforms.

Today, the debate among researchers remains the issue of justifying any regulatory action by currency changes in the digital single market, preserving the

balance between consumer protection, market freedom, and innovation, the shape of the future regulatory instrument.

Today, in the discussion among the researchers there are questions justifying any regulatory action with the modern changes in the single digital market, preserving the balance between consumer protection, market freedom and innovation, the shape of the future regulatory instrument.

The working method on the draft of a Directive on online intermediary platforms was partially borrowed from the methodology of Research Group on the Existing EC Private Law (*Acquis Group*), and included a comparative legal research of recent legislation and case law from EU member states, soft law instruments such as service standards developed by national standardization bodies and guidelines issued by national consumer protection authorities.

The draft of a Directive on online intermediary platforms consists of seven chapters and twenty nine articles that cover the following issues: scope and definitions, requirements for information provided by the Directive, transparency of listings, communication via platform, reputational feedback systems, duty to protect users, mandatory nature, duties of the platform operator towards the customer and supplier, liability of the platform operator, redress, final provisions.

According to the project developers of the draft of a Directive on online intermediary platforms, several issues have been the subject of controversial debates within the working groups. In particular, there are issues that concern to scope of the draft of a Directive on online intermediary platforms, the chosen co-regulatory approach of reputational feedback systems, the conditions under which a platform operator is liable, expanding the protection of rights not only of consumers but also of all customers of online platforms, including suppliers.

Thus, over the last two decades, online intermediary platforms have radically changed the digital economy, but continue to provide many benefits in today's digital society. Today it is important to work out an effective legal framework, which will ensure future EU economic growth, functioning of the common digital market in EU. We consider that the draft of a Directive on online intermediary platforms developed

for the first time in the history of EU lawmaking academic community will become a new legislative instrument for the EU digital single market.

Key words: online intermediary platforms; EU contract law; draft of a Directive on online intermediary platforms; EU private law; electronic transaction.